

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

Χορηγός:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

10 Ιουλίου 2018

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο από το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε μήνα το IOBE δημοσιεύει στη ιστοσελίδα του το πλήρες δελτίο οικονομικής συγκυρίας **Στο παρόν δελτίο, που υποστηρίζεται από την Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη - παρουσιάζονται αναλυτικότερα τα αποτελέσματα για τον τομέα της Βιομηχανίας.** Όλα τα δελτία συγκυρίας μπορείτε να τα βρείτε εδώ http://iobe.gr/ec_situation.asp?PD=2017

Μικρή βελτίωση στις επιχειρηματικές προσδοκίες, από λιγότερο αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση

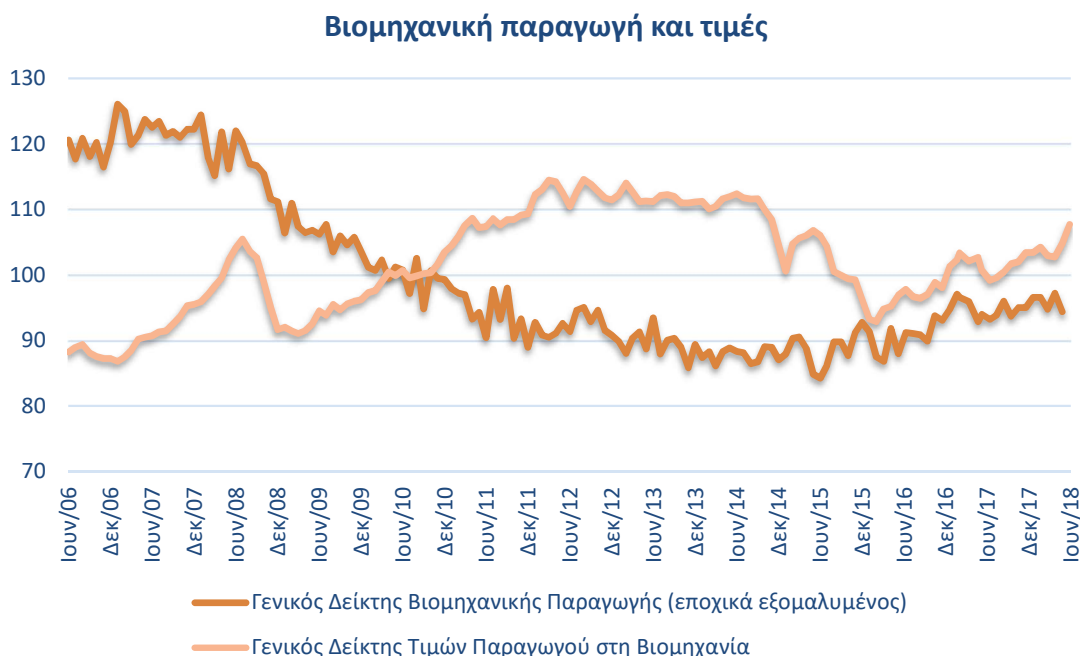
Τον Ιούνιο σημειώνεται μικρή βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία, σε αντίθεση με το σύνολο του δείκτη οικονομικού κλίματος, όπου καταγράφεται επιδείνωση. Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα της χειροτέρευσης των επιμέρους δεικτών των επιχειρηματικών προσδοκιών στο Λιανικό εμπόριο, τις Κατασκευές και την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Μια πιθανή ερμηνεία για αυτό θα πρέπει να συνδεθεί με το γεγονός ότι συνήθως τον Ιούνιο οι περισσότεροι πολίτες και μικρές επιχειρήσεις ολοκληρώνουν την αποτύπωση των φορολογικών υποχρεώσεών τους, εξέλιξη που μπορεί να επηρεάζει αρνητικά τις προσδοκίες όλων. Εξάλλου, καθώς ο μεγαλύτερος όγκος της έρευνας ολοκληρώθηκε πριν τις αποφάσεις του πρόσφατου Eurogroup, η όποια επίδραση αυτών στις προσδοκίες των επιχειρήσεων και νοικοκυριών δεν μπορεί να αποτιμηθεί ευκρινώς αυτόν το μήνα. Συνολικά όμως, το τρίτο τρίμηνο τους έτους είναι υψηλής σημασίας, αφενός γιατί αποδεικνύεται κάθε χρόνο καθοριστικό για την πορεία του ετήσιου ΑΕΠ λόγω της σημαντικής επίδρασης του τουρισμού, αφετέρου γιατί ειδικά φέτος συμπίπτει με τη μετάβαση στη «μετά-μνημονιακή» εποχή. Συνεπώς ο τρόπος που θα αποτιμηθεί η εξέλιξη αυτήν τον επόμενο μήνα θα έχει ενδιαφέρον.

Σε ότι αφορά ειδικά τη βιομηχανία, λόγω της εξωστρέφειάς της προφανώς επηρεάζεται σε όρους προσδοκιών από τις τάσεις επιβολής δασμών και συνολικότερα τις συζητήσεις για μέτρα προστατευτισμού που εκπορεύονται από τις ΗΠΑ αλλά επηρεάζουν συνολικά το παγκόσμιο εμπόριο. Οι εξαγωγές άλλωστε εξακολουθούν να στηρίζουν δυναμικά την εγχώρια μεταποίηση, καθώς ήδη εκείνες των βιομηχανικών προϊόντων τον Απρίλιο -χωρίς τα καύσιμα - κινούνται ανοδικά κατά +11,6% σε σχέση με τον περσινό Απρίλιο. Συνολικά δε για την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2018 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017 οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων έχουν αυξηθεί κατά 15,7%, σύμφωνα με τον ΠΣΕ.

Στο εγχώριο περιβάλλον, η περαιτέρω χαλάρωση των κεφαλαιακών ελέγχων που αναμένεται τους επόμενους μήνες αποτελεί προοπτική που θα ομαλοποιήσει τις αγορές, με σημαντικά οφέλη στους πιο παραγωγικούς και εξαγωγικούς τομείς της χώρας. Επίσης, στο ρυθμιστικό περιβάλλον φαίνεται να διαμορφώνονται ευνοϊκότερες συνθήκες για βελτίωση της λειτουργίας των ΒΙΠΕ, γεγονός που μπορεί να υποστηρίξει

την αναπτυξιακή τροχιά της βιομηχανίας, καθώς οι χρονοβόρες αδειοδοτήσεις και το ενεργειακό κόστος είναι τα δύο βασικότερα προσκόμματα στη λειτουργία των επιχειρήσεων.

Διάγραμμα 1. Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής (εποχικά εξομαλυμένος δείκτης) και Δείκτης Τιμών Παραγωγού

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Βελτίωση στα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης, περαιτέρω ανάκαμψη στις προβλέψεις για την απασχόληση

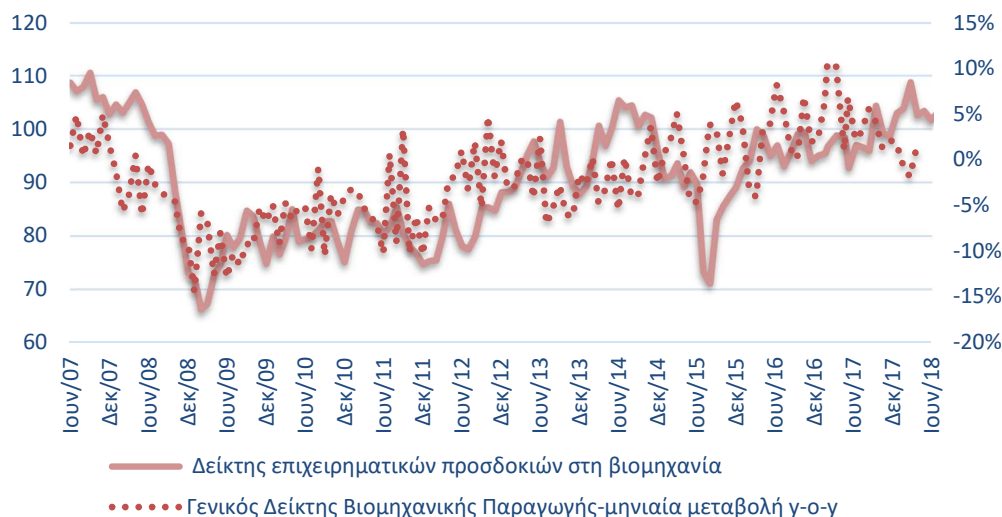
Ο δείκτης προσδοκιών στη βιομηχανία προπορεύεται όπως είδαμε των μηνιαίων μεταβολών ανά έτος του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής. Όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα 2, οι δύο δείκτες είναι πολύ κοντά, με τον δείκτη προσδοκιών να αποτυπώνει συνήθως με προβάδισμα ενός ή δύο μηνών την εξέλιξη στην πραγματική μεταβολή της βιομηχανικής παραγωγής. Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία διαμορφώνεται τον Ιούνιο οριακά υψηλότερα έναντι του Μαΐου, στις 103,1 (από 101,7) μονάδες, υψηλότερα πάντως από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδο (97 μον.).

Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση βελτιώνεται, ενώ το ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για τα αποθέματα κλιμακώνεται, δηλαδή το επίπεδο των αποθεμάτων των επιχειρήσεων του τομέα βρίσκεται σε υψηλότερα από τα φυσιολογικά για την εποχή επίπεδα. Ως προς τις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες, αυτές παραμένουν στα ίδια επίπεδα¹.

¹ Ο Δείκτης Επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία προκύπτει από το συνθετικό αποτέλεσμα τριών επιμέρους μεταβλητών που περιλαμβάνονται στην έρευνα: α) τις εκτιμήσεις για το **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, β) τις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους**

Διάγραμμα 2. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών και μεταβολή βιομηχανικής παραγωγής

Επιχειρηματικές προσδοκίες και μεταβολή βιομηχανικής παραγωγής

Πηγή: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 1: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας			Ακραίες τιμές		Μέσος όρος						
Βιομηχανία (2000-2010=100)			Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017	
			66,2 (Φ. 2009)	117,6 (Μάρ. 2000)	95,1	92,6	99,7	86,3	96,1	98,1	
2017											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
95,4	96,8	98,8	98,4	92,8	97,0	96,6	95,9	104,4	99,2	98,7	103,0
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
103,9	108,7	102,6	103,4	101,7	103,1						

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται και πάλι στις +22 μονάδες, με το 33% (από 37%) των μεταποιητικών επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 11% (από 16%) μείωσή της.

Ως προς τις **προβλέψεις για την απασχόληση**, ο οριακά θετικός δείκτης κερδίζει 7 μονάδες (στις +8), με το ποσοστό των επιχειρήσεων της μεταποίησης που προβλέπει άνοδο απασχόλησης στο προσεχές τρίμηνο να κινείται στο 13% (από 10%), έναντι ενός 5% (από 8%) που αναμένει κάμψη της.

προσεχείς μήνες και γ) τις **εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων**. Η έρευνα όμως περιλαμβάνει και άλλες μεταβλητές που παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Έντονα **θετικές** είναι οι **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες**, οι οποίες κερδίζουν ελαφρά έδαφος (+23 από +21 μον. το ισοζύγιο) τον Ιούνιο, αφού το 35% (από 37%) των ερωτηθέντων επιχειρήσεων αναμένει άνοδο το προσεχές χρονικό διάστημα και μόλις ένα 11% (από 16%) μείωσή τους. Στο ίδιο όμως –θετικό– μήκος κύματος κινείται και ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις**, ο οποίος αυξάνεται αισθητά τον Ιούνιο, στις +15 (από +3) μονάδες.

Η καλή εξαγωγική εικόνα του τομέα επαληθεύεται και από τις προσδοκίες των επιχειρήσεων, όπως αυτές αποτυπώνονται στους δείκτες **εξαγωγικής δραστηριότητας**. Συγκεκριμένα, τον Ιούνιο καταγράφονται κυρίως ανοδικές τάσεις στους σχετικούς δείκτες: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** βελτιώνονται (+17 από +11 μον. ο δείκτης), όπως και οι **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** (+27 από +25 μον. ο δείκτης), με το ισοζύγιο στις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** να παραμένει σταθερό (-12 μον.).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

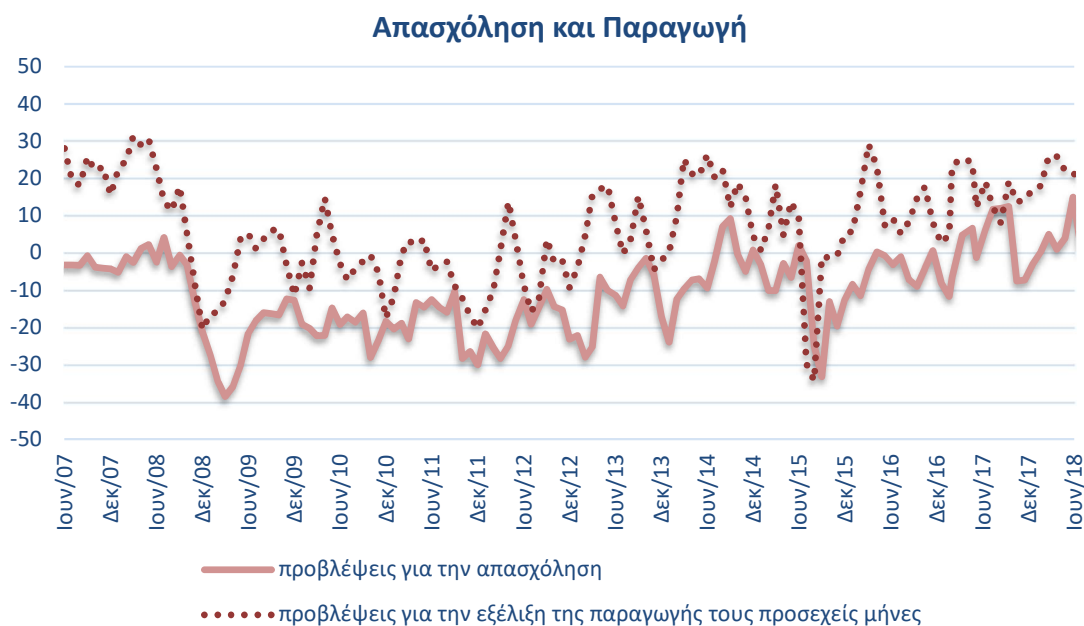

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Σε ό,τι αφορά τις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών**, η τάση που καταγράφεται υποδηλώνει περαιτέρω μείωσή τους, με το σχετικό δείκτη να κινείται στη -1 μονάδα (από -4), με το 87% των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο.

Η καλή εικόνα της περιόδου είναι αποτέλεσμα κυρίως παλαιότερων παραγγελιών, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι και οι τρέχουσες παραγγελίες δεν έχουν ανακάμψει ελαφρώς. Συγκεκριμένα, στη βασική μεταβλητή για το **επίπεδο συνολικών παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, καταγράφονται λιγότερο απαισιόδοξες προοπτικές τον Ιούνιο. Έτσι ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται αυτόν το μήνα στις -19 (από -24) μονάδες, με το 27% (από 32%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 8-9% να αναφέρει εκ νέου το αντίθετο.

Διάγραμμα 4. Προβλέψεις για την παραγωγή και την απασχόληση στους προσεχείς μήνες (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5. Εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και την πορεία των τιμών (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

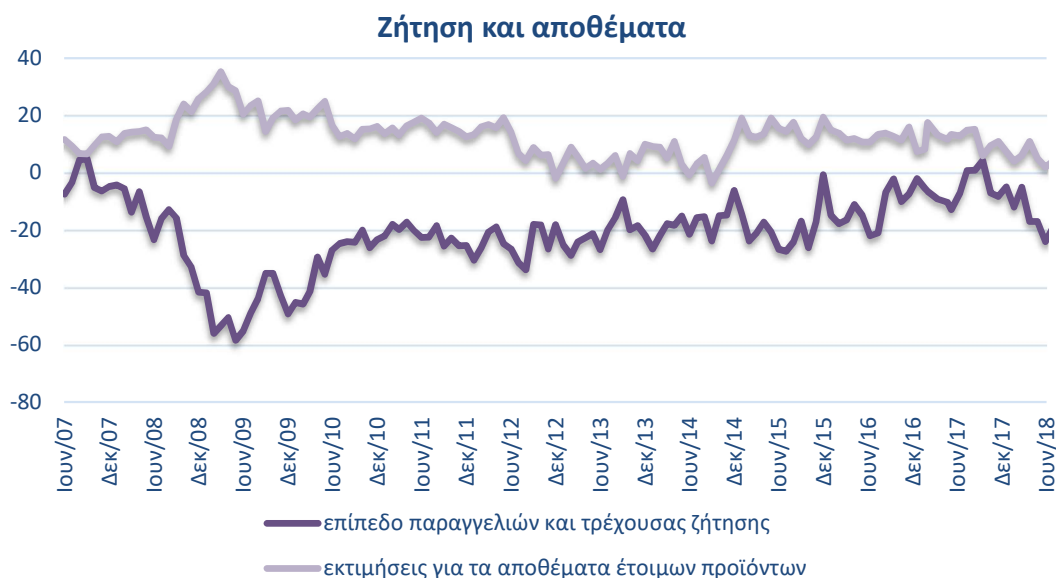
Πηγή: IOBE

Ως προς τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό θετικό ισοζύγιο αυξάνεται στις +4 (από +2) μονάδες, με το 16% (από 15%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 12% να δηλώνει εκ νέου το αντίθετο.

Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται εκ νέου στους 4,3, ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** υποχώρησε στο 69,9% (από 71,4%), που είναι πάντως από μία σχετικά υψηλή επίδοση. Γενικά άλλωστε μετά το

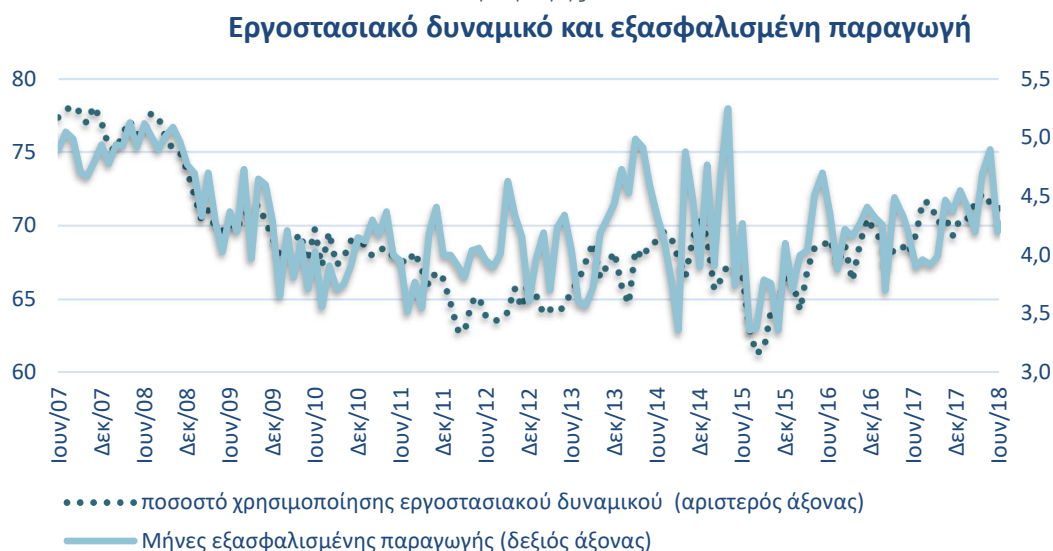
καλοκαίρι του 2015, η χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού έχει ενισχυθεί σημαντικά, κινούμενη συνήθως πάνω από το 70%, λόγω της αυξημένης παραγωγής.

Διάγραμμα 6. Εκτιμήσεις για το επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης και εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 7. Ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού και μήνες εξασφαλισμένη παραγωγή

Πηγή: IOBE

Σε επίπεδο βασικών τομέων, η τάση των προσδοκιών είναι θετική, πλην των ενδιάμεσων αγαθών η οποία είναι ελαφρώς πτωτική. Αναλυτικά:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** κινήθηκε ανοδικά, στις 102,9 (από 99,7) μονάδες, λόγω βελτίωσης στις προβλέψεις για την παραγωγή, τις τρέχουσες παραγγελίες και ζήτηση. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης αυξάνεται στις -14 (από -20) μονάδες, ενώ ο δείκτης προβλέψεων για την παραγωγή κινείται στις +25 (από +17) μονάδες, με τον δείκτη εκτιμήσεων των

αποθεμάτων να ανέρχεται στις +6 (από +1) μονάδες. Οι τάσεις στις εξαγωγικές μεταβλητές είναι κυρίως ανοδικές, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, το ισοζύγιο της -1 μονάδας του προηγούμενου μήνα αυξάνεται στις +11 μονάδες τον Ιούνιο. Τέλος, οι προβλέψεις για τις τιμές υποδηλώνουν σχετική σταθερότητα (στις -3 από -4 μον. το ισοζύγιο), με το 90% (από 87%) των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους.

Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά**, ο δείκτης επίσης ενισχύθηκε, φθάνοντας τις 93,9 (από 92,1) μονάδες, λόγω αποκλιμάκωσης στα αποθέματα. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή περιορίζεται στις -2 (από +1) μονάδες, ενώ ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση διευρύνεται στις -39 (από -37) μονάδες. Η τάση στο ισοζύγιο εκτιμήσεων για τα αποθέματα υποδηλώνει αποκλιμάκωση (στις -4 από +6 μον. ο δείκτης), ενώ στους δείκτες για τις εξαγωγικές προοπτικές καταγράφονται μικτές τάσεις. Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης, η μεταβολή είναι θετική αν και μικρή (-3 από -5 μον. το ισοζύγιο), ενώ ως προς τις τιμές, ο δείκτης των -11 μονάδων αυξάνεται κατά 2 μονάδες, με τη συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων (86%) να αναμένει σταθερότητα.

Τέλος, ελαφρώς πτωτικά κινήθηκε ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 106,6 (από 107,3) μονάδες, κυρίως λόγω επιδείνωσης των προβλέψεων για την παραγωγή. Το ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης αυξάνεται στις -18 (από -25) μονάδες, ενώ αντίθετα οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα κλιμακώνονται ελαφρά (+5 από +2 μον. ο δείκτης) και το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή περιορίζεται στις +26 (από +32) μονάδες. Οι τάσεις στους εξαγωγικούς δείκτες είναι πτωτικές, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται σχεδόν στα ίδια επίπεδα (+10 από +9 μον.), με το ισοσκελισμένο ισοζύγιο στις προσδοκίες για τις τιμές να αυξάνεται κατά 4 μονάδες και τη μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων να προβλέπει εκ νέου σταθερότητα τιμών (83%).

Διάγραμμα 8. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα Καταναλωτικά, Κεφαλαιουχικά και Ενδιάμεσα αγαθά (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE